

Српска читаоница „Лаза Костић“ Сомбор

Алманах љубави II

Сомбор
2023.

АЛМАНАХ ЛЈУБАВИ II

Издавач

Српска читаоница „Лаза Костић“
Сомбор

За издавача

Борислав Аврамовић

Уредник

Тихомир Петровић

Корице

Тина Тркуља

Графичка обрада

Боривоје Петровић

Штампа

СВЕН

Ниш

Тираж 300.

Рената С. Цветков

НАЈВЕЋА МОЈА

Душом си ме огрнула, свој живот сам ти на отвореном длану дао
На језик ми ћирилицу ставила, на бол се ниси осврнула
Мало је рећи хвала, за све што си са мном жалила
За све што си са мном славила, за свако устајање када би пао
Душом си ме огрнула, на језик си ми ћирилицу ставила

Да част к'о слово сричем, сунцем си ми око обојила
Нахранила ме небом и поносом, научила ме да ћутим и вичем
Мене си кишом подојила, по трњу газила ногом босом
Слободу ми уплела с' косом, за мене си комад неба одвојила
Да част к'о слово сричем, нахранила ме хлебом и поносом

За пут си ми испеглала крила, поклонила ми ветар и једра своја
Док си чекала и док си испраћала, благослов ми у поставу ушила
Највећа моја, опрости ми за све што јесам и нисам ти дао

Дубравко Жарко

ЉУБАВНА ПЕСМА

Трептај ока довољан беше
поглед тај топли шапну ми све
као из сна усне се смеше
да их никад не заборавим ... не

Зар таква лепота стварно постоји
или је то само у песми стих
сретох досад много осмеха
али ниједан као са усана тих

Срце трепери, тихо, попут звона
ветар плеше по њеној коси
безбрижна, снена смеши се она
ни не слути радост коју ми носи.

Драгица Стојановић

ЈЕФИМИНИЈА ИГЛА

Та љубав
Требала је бити
Багремов цвет

Та ларва

Пчела
Са кошницом у брду
У белом повоју
То дете
Та младица хлад
Семе без тучка
Латица цвет праскозорја
Не меленхолија сутона
Стваран свет
Тај сусрет у порти
У манастиру Љубостиња
Сусрет са већ спремним
Ципелама
А не бол одсечене косе девојке
Седе косе младића

Танком оштрицом речи – жилета
Бол леп као игла
Пала на Јефимијин вез

Драгиша Марковић

МРТВА ДРАГА

Зашто ме ноћас мртва драга зове,
зар није своје остварила снове,
још наш сокол изнад мора кличе,
Дантеа у рају чека Беатриче!

Мртве сам жене ноћима снио,
у бунилу се Богу молио.
Да ли је љубав увек била варка,
Лауру љуби Франческо Петрарка!

Тако се и наш Лаза губио,
после смрти девојку љубио,
кад се од суза реке замуते;
Santa Maria della Salute!

Скадарлија пева дању - ноћу,
слике плачу а зуби цвокоћу,
а без жена хладније су зиме,
Бисерне очи Пандуровић Симе!

У туђини спасена је глава,
лађа плови, слави крсна слава.
Није мог о да се ухвати за вис,
потонуо у мору ВладИСлав Дис!

На одру жена као да спава,
да ли је то сан или можда јава,
а њене очи сјаје од броша:
Утјеха косе за Густава Матоша!

Ко у Скадарлији вино пије?
То је Тин Ујевић - краљ боемије,
и када заврши највећи сан,
велики песник умире сам?

Док не крене Врањанска свита,
да тумачим љубав, жена ме пита.
Да ли се сећам нашега Боре,
Нечисте крви - игре до зоре?

Целе ноћи и песме се пишу,
за лепотом Хвара - даме уздишу;
кад виолина Драинца зајеца,
срце плаче Густава Крклеца!

Докле ће наш Албатрос да кружи:
Зашто песнику утеху не пружи»
Зар је морало изаћи из пера -
Вино убице Шарла Бодлера!

А свака срећа несрећу прати,
шта да ми се мртва драга врати;
без бола се песма не испоја:
На прозору је ГАВРАН Е. А. Поа!
Зашто ме ноћас мртва драга зове,
зар није своје досањала снове
Нек је у рају беле руже красе:
– Ветар на мору подиже таласе!

Слободан Вујичић

ОСТАНИ ТУ

Мислим да не постоји дан,
без твог часа у њему,
закупила си га давно.

Станујеш ту,
само постојиш,
не дишеш.

Ни у мом коферу више места нема.

Не поткрадај се,
не кријумчари се,
не,

остани ту где јеси.

Јер ја

због тебе не грлим више тај град,

тог победника,

новембар,

кишу.

Ту више нико не побеђује,

не.

Остани ту где јеси,

а ја ћу да скупљам

наше изгубљене датуме,
    све док не научим,
        да као ти,
    презирем прошлост.
Зато те молим још ово,
    не поткрадај се,
    не кријумчари се.

Милорад Куљић

АЛЕКСИНЕ ВИЛЕ

Мостар некад српским градом био.
Осман Ђикић српски стиховао.
У ропству је Србин србовао.
Дугу Неретви Хајрудин је свио.

Предримска се славила времена
илирскога часнога словенства.
„Обилић“ је крепио витештва.
Српском „Зором“ играла писмена.

Сунчев град је песника родио
кога гусле витештвом храниле.
Сан велешке виле Равиојле
витезу је срце смеканио.

Пој слободи и љубави вио
а у колу које не престаје.
Да род српски тамо не нестаје
трибалском га ватром он светлио.

Но када му срце затрепери
у мекоти вилинског осена
заљубљивост била му суђена.
Зпев'о би девојци о зори.

Дал Емина или Зорка била
у свакој је Анку он тражио.
У Духу се са њом сав сљубио
Вилински му цвет она подарила.

Драгица Грбић Драга

ТИ СИ

Ти си
Моја зимска кошуља
И топлота на врату
Казалка и откуцај
На мом зидном сату

Ти си
Пурпур на небу љета
Завичајна марамица
У зеленом прозору јула
Ти си моја узданица

Ти си
Кестен што паде пред мене
У погледу сјај у зјени
Ти си огледалце моје
Снага што чека у сјени

Биљана Станисављевић

КАД МОЈ МУЖ РАДИ ТРЕЋУ СМЕНУ

Кад мој муж ради трећу смену
у џеп радних панталона тутне моје срце
и одлази пола сата раније
ја га испратим до капије
пољубим за срећан рад
и најурим ноћ
како би што пре свануло
Кад мој муж ради трећу смену
ја не спавам
срећујем спаваћу собу
пишем песме и бришем празнину са зидова
са терасе у пола два тресем недостајање
и шаљем дим цигарете низ пуну улицу
Кад мој муж ради трећу смену
пастеризује моје срце
ја му шаљем поруку:
„Одох да спавам
грлим те
П.С. Не носим гаћице“
јер једино тако може остати будан
ако се на паузи за вечеру једе од муке

Кад мој муж ради трећу смену
враћа се рано ујутру
кад петлови кљуцају зору
а наш пас још увек спава
изује радне ципеле
пење се низ степенице
док у мени радост скаче
истушира се остави прљаве чарапе
а мени врати моје срце

Срце расади сунце међ мушкатле
мој муж ме огрне рукама
и покрије собом да нигде не вури
у соби почиње спавање за нас
што смо радили трећу смену
а напољу цветају мушкатле

Биљана Станисављевић

САКРИ МЕ

Сакри ме у свануће
док глад за тобом зору гризе

Сакри у светло
на рударском шлему треће смене
Залепи за жуљ сељачке шаке
Загрцни мноме првог петла
Излила чежња за тобом
пени се као прво помужено млеко
Излила и подавила чамце
на спруду крај Мораве

Сакри ме испод сача
заједно са свим обзирима
Баци на жар
моју пуну младост
да изгори као летњи дан
Задени ме око дугмета
на покислом војничком шињелу
тутни у последње војничко писмо

и пошаљи га што даље
далеко у равницу
Тамо ће сунцокрети тачно у подне
давати помен мојој жељи
њихове клонуле главе
гореће на сунцу

Горан Маринић

У ТЕБИ, У МЕНИ

Све што је добро – у теби је.
Свака твоја служба и за мене је.
Све што је вечно-кроз тебе је,
свако твоје страдање и за мене је.

Све што души треба-од тебе је,
свако твоје бденије-лечи је.
Од првог мога доласка-крепиш ме,
срце ми радостиш, тешиш ме.

Мисао на тебе-мами осмехе,
и црнорисце твоје како моле се.
Кућо моја друга-где спознах се,
светињо небеска-за вечност љубим те.

На најлепше тренутке, сетиш ме,
где ребро ми даде-сједини ме,
с човечицом мојом венча ме,
игуман најдражи, сјаја вечног блистање.

Најтоплија речи, највећа надо,
прибежиште моје у овоме свету,
од тебе вољен, тебе заволах,
моју Велику, највећу Ремету!

Мишо Бакрач

ЈА И ДАНАС ПИШЕМ ЉУБАВНЕ ПЕСМЕ

Кад године загазе у старачко доба,
много тога у животу другачије буде,
изгуби се нешто што раније беше,
само љубав и даље обавија људе.

И ја је носим као амајлију драгу,
само она сада другачије стоји,
сећањем је држим на животном прагу,
да ту остане и вечно постоји.

Ја и сада песме о љубави пишем,
сећање на прошлост покреће ми снове,
са старом љубављу живим и дишем,
младост преносим у тренутке нове.

Тако песме моје и сад младост боји,
сећање старост испуњава целу,
ево и сад видим, као да преда мном стоји,
моју силну љубав у свадбеном велу.

И уживам у слици, у заносу правом,
као у тренуцима нашега венчања,
лепотом ме љубав повија и греје,
продужава радост мога постојања.

Сава Илић

КАД ЉУБАВ УТИХНЕ

Као на причешћу бесмо чисти, смерни
кад почесмо смело авантуру бурну,
сад нам душе хладне к о ветри северни
док прах наше среће сипамо у урну.

Све се брзо збило, к о бехара када,
пале су све маске привидне громаде,
још схватио нисам, а ни ти до сада
да у шаку једну сва нам срећа стаде.

Срешћемо се можда у другом животу,
васкрснуће љубав прездравеле боли
и тад ћу све дати за твоју лепоту,

за твој кикот мио, сав свој живот голи.
Тада срцу моме ништа пријат неће
као она једна шака пуна среће.

Николай Ерёмин

ГЛАДИОЛУСЫ

Ветер сентября гладит:волосы,
Я дарю тебе гладиолусы.
Не всегда приметы сбываются -
Женщины порой возвращаются.

Светит нам осеннее солнышко,
Коньяком закрыто лишь донышко.
Разговора меточки длинного -
Крошки пирога именинного.

Осень жизни памятью выслана,
Возвращаюсь к прошлому мысленно.
Отшумело лето кипучее,
И дожди у двери горячие.

Пусть же нынче день будет радостным,
Осенён явлением младостным
Связки гладиолусов розовых -
Сохраним с тобой до морозов их!

Николаи Јерјомин

ГЛАДИОЛЕ

Септембарски ветар мази ти власи
Од мене гладиоле добила си.
Прсти судбине се некад не остварују -
Жене се понекад и враћају.

Јесење сунце нам сија прозраком
Само дно је прекривено коњаком.
Конверзација све прати мало јача, -
Мрвице од рођенданског колача.

Јесен живота увијена у сећање,
Враћа ми некадашње мишљење.
Минуло је бучно и врело лето
И јесењих киша нама ето.

Нека данас буде дан обасјан радошћу
Осенчен нашим изгледом и младошћу
Букет гладиола, боја је ружичаста,
Чуваћемо их док зима не дође игличаста!

Са руског препевао Александар Мијалковић

Марина Николић

ИЗВОРИШТЕ

Дао си ми замах велик као крила анђела.
Са Ашиковог гроба ветар носи мирис
уцветалог багрења.

На њивама се снови
у земљу убацују испуцалим рукама,
кад усну сељачке изборане очи.
Носим ђердане од ситног камења
које су ти додирнули прсти.

Грлим те сном,
као шуо се доле крај забрана грле калемови
и берачи звезда у сред ноћи
кад се сретну.

Грлим те као нерођену песму
која ми ниче у утроби.

Као златоусти,
проговарају сви лугови и врела.
Као златовези да су поробили села
и сад у даљини бљеште
као перле са вереничког ђердана.

И први цваст јоргована
њише се. Са Медведника кише

силазе низ друм.

А ти, да ли си онај сен и онај шум
што од некуд из доље трепти,
као да ми лети, као да ми лети босоног,
као да те Бог начинио
да се овај дан свије
у гнездо ноћи.

Да ли су векови које ми крв носи
сишли сви у твоје очи
и ту побацали копља и ропства и битке,
да ли су ту похрањене
моје хаљине од чипке
из прошлих живота
и нека другачија лепота
а ипак иста и поклоњења?
Кад се такве очи нађу,
има ли за душу опет васкрсења
и памћења.
Или нема?

Ангелина Јовановић

У ВЕЗИ ТЕБЕ?

Хоћу да знам све

Не, не са ким си

Где?

Кад?

Хоћу да знам да ли се

осећаш лепо

прихваћено

испуњено

Знам да није лако и да те не може свако

Хоћу да знам

Да ли за неког звезде

покушаваш да скинеш

о некоме бринеш

тудиш

гинеш

Хоћу да знам

Да ли си срећан

укроћен

можда некоме обећан

Хоћу

и горим од жеље да сазнам

И сазнаш
Да ти се истински надам
    Да ли још увек знаш
да у сваком тенутку изговориш
онако како је тада најбоље?
Да л' још увек од жеље изгориш
Да на крају добијеш све за чим и сам гориш
    Хоћу само да знам
        је ли ноћу сањаш
        тумараш
    је л' дању размишљаш
        је л' осећаш
Хоћу да знам
Не, не са ким си, где и кад
хоћу да знам је л' и даље осећаш
И, зашто и даље кријеш
оно што осећаш?
    Потапаш
        разараш
        пробијаш
А, обоје знамо
да смо заједно
одавно, све то-
    и потопљени
    и разорени
    и пробијени

Ускоро скоро заборављени.

Горан Сладић

ЉУБИЦА

„Срео сам је први пут ‘83.
на ћелавом тргу, у срцу Сомбора
били су топли дани, средина маја
вече рецитатора, на које понеко
набаци поглед и оде главом без обзира
седела је сама на клупи са књигом у руци
испод, тек пробуђених бођоша
вечито гладан лепоте, крао бих звук звона
и стављао у џеп.

Нисам чекао да погледа у мене
да види чупавца одевеног к’о деца цвећа
само сам сео поред ње и пружио руку
није могла да се сакрије од мојих седамнаест,
од ватре из мог ока и ђаво би подвио реп.
Већ су ми добри жбири рекли да се зове
Љубица, да је прва година педагошке и
да је из малог места, на стопалу Влашића,
близу Травника.

Јако сам волео кад прича, онако
стидљиво а гордо, у њој се Босна сакрила,
брзо је време текло, све сам знао,

да воли Балзака и Индексе
и да не зна која ми је намера.
Све је то укапирала после
ошамућеног пољупца, више нас ништа
делило није.
Овај мој мали град сам извук'о
из срца и преместио небо у њено наручје.
Боло јој је чудно што је све тако равно,
зато сам плесао око њене косе
као дете, као немир, као Неретва.
Све што сам сазнао о љубави, ја сам
сазнао од ње и од греха на врху темена
два су нам месеца била довољна
да између облака и земље нађемо пут,
хранили смо птице хлебом, а наша тела
још незрелим воћем и зрном стиха
из огољених нота, обојеним старим песмама. Рекла
је да успорим све реченице
хтела је да памти наше роле и оне слике
иза огледала,
ставила је на моје груди крст а,
на образ неми филм скитнице Чаплина,
сваки пут кад је слала писмо својима
нацртала би мој длан
на палцу латиница, а на малом прсту
ћирилица.
Септембар је дошао онако, несмотрен,
после лета појави се помало збуњен,
недоречен и безобразан.

Њена цимерка ми приђе и каже да је
отац вратио кући, из ко зна којих,
њему знаних разлога.

Сваки сам дан провео на клупи, од свега
само књига, ниједно писмо, ни слика, ни мала
порука.

Дан данас се питам, да ли је било
довољно два месеца, да се
ждребац напије те бистре воде
и да ли чува Сомбор у свом наручју,
ил' је Влашић скрио наше небо
и више се ничег не сећа“.

Слађана Милетић Вуић

МИСЛИ КОЈЕ ПРОЈУРЕ

Понеке ноћи не познају тишине,
Очи које склопљено страже,
Руке да узгрћу прохујало сећање,
Празнине које су не испуњене миром,
Песме које буде дане из прошлости,
И те мисли...
Мисли које пројуре,
Муњевито дођу под уздасима плочника,
Оживе танане зоре,
Погледе заљубљености у смирају дана,
Обузму срце и потајно дозивају
Тренутке среће, самоће и туге.
Негде из прикрајка извуку твој лик,
оживљен кроз сећање,
зграбит из заорава,
да ме увек подсећа
да станује и живи
вазда у срцу мом.

Радован Синђелић

ЋИЛИБАР, СМАРАГД И СТАРИ БРЕСТ

Испловио је месечев чун
златне светлости пун
над модру поспану реку.
Капље месечина полако трун по трун
у мирну модру Воду,
на долину и луг и планину далеку.
Пале се полако светиљке
на тамном небеском своду.
Црн брест је једино будан,
низ храпаву мрку кору
ћилибарне сузе му теку.

Свици спавају међу булкама
у полеглој златној ражи,
голуби су заспали у дивљим јабукама.
Низ склад иде полако као да нешто тражи
у дугом црном халату ветар утвара стара.
Месец светлошћу својом
седефа бисерном бојом
над реком чудесне сенке ствара.
У дну великог бреста у остављеној логи

сни белоушка у колут сколутана,
сија се њена кожа смарагдном светлошћу својом.
Застало на сена сивог високом мирисном стогу
јато белих ноћника - лептирова.
Њише се у сну лагано каћун и стара зова
и пегава кукута жута,
а плавога ладолежа високе витке притке
полако се пужу уз стари црни брест.
Дан за даном иде, година за годином мину,
песму далеког ћука ветар носи кроз тмину.
Од тебе одавно не дође ни глас нит каква вест.

Милана Гајовић

СТАРОСТ

Моје трајање је пут ка Теби
Ка пуноћи бића
у надосјетилном
hedonu
наших душа
блажених

С Твога лица скидам
наталожене слојеве времена
од снова дариване
као залог тихе љепоте
старости наше
будуће

Небојша Драшковић

ВАГА

Ноћ и звијезда у теби жено,
пун мјесец ти пробија пут
венериним бријегом
чаробних крила,

таква си блиска човјеку,
потпуно далека Богу,
ти си гријех, ти волиш блуд,
ти си ми животни пех,
а ја сам за тобом луд.

Ти си жеђ, понор и вир,
пјесма што крв таласа,
сања над нама мир,
мир твог нагог гласа,
и твој чаробан тен,
а ја сав твој плијен.

Ти војвоткињо и вило,
од Удбине до судбине,
Брондиним каналом,

у малим очима сјаја,
откриваш свој свијет,
чаролију страсти и чула

између пакла и раја.

Дошла си у рату мила,
а сад си тако далека,
иди својим током,
постани туђа и лака,
остаћеш у мени само,
ја сам попут ђака,

а ти прво слово љубави,
срећан ти овај дан,

твој рођендан убави,
сваке године до краја
између пакла и раја!

Ратко Рале Белић

ОСТАЛА СИ

У искри росе маслачка
треперењу сузе из ока

Ти си.

Паперју сновиђења паучине
на пропланку сенке корака

била си.

Мелемни свитак загрљаја
успомена – жељом додира

остала си.

Марија Јајић

ЗАБОРАВ

Неком ћеш требати
док се под њедра
гнезде оловни ветрови.

Неком,
ко се у косе уплео
као у прсте пролеће
док још рани мраз стеже
набрекле пупољке.

Неком,
за ким су руке остале
да се вијоре у ваздуху
као избледеле речи
у напуклом гласу.

Ранко Мићановић

ЗА ТВОЈЕ РАНЕ ЉУБАВИ

Излазим из цркве у причу
Причешћен хлебом и сољу
Брдима вуци се кољу
У пољу зрикавци сричу.

По нама падају риме
Веје азбука снежна
А твоја рука нежна
Чува ме од зла и зиме.

Присојем коњи врани
Ливада лирска тужи
Чекај ме када објужи
Онда у мени свани.

Не питај где сам видао
Не питај где сам био
Можда сам небо уснио
И теби олтар зидао.

У росној мелем трави
Која ме болног лечи
Брао сам завоје речи
За твоје ране љубави.

Мирјана Лончар

ЉУБАВНА ПЕСМА

У сутону тихом
Док се облачак и мрачак
Састају у ноћној тмини,
Ја тебе чекам у тишини.

Ћутим.
Чекам да се појави
Сенка твога драгог лика,
Пред очима ми драга слика.
Слика твога лика!

Немо стојим
И ситне сате бројим!
Одакле ће доћи
И са мношћом поћи.

Поћи, али куда ?!
Свуда!
Тамо,
Вамо,
Лево-десно,
У моје срце место.

Ту сам те закључала,
Иако знам да нећеш доћи.
Ја ћу те и даље чекати
У свитање зоре рујне
И маште моје бујне.

Анђелко Заблаћански

(НЕ)ПОСТОЈАЊЕ

Заискри осмех жене у предвечерја тешка.
Прозбори тихост гласом умрлих осећања,
Грлећи привид само – спознаш болна је грешка
Од живота тражити све што се будан сања.

Ти о њој ћутиш скривен у очима без вида,
Увек чист пред собом у жељи увирања.
Чему најдубља вера ако те лаж искида,
Када на усне падне пољуб непостојања.

А пред тобом је жена сва од магле и пене.
Слика прошлих времена и твога усхићења.
Одраз безличја само – као све ноћне сене
Што из стварности дођу у пука сновиђења.

Гордана Илић

СВИЛЕ НЕБА

Тражим те
у пресеку времена
заточена збиљом
угашених пролећа.

Исклесане руке
загрљају стреме,
отворено срце
на длану, пуца.

Чујем беле гласове
љубави,
исцветале качунке
и прву траву како клија.

Тражим те
на узглављу ветра,
осетим ти дах.
Завирујем под камен.

Да запамтим висибаве цвет,
ил' каћунак блед,
да изведем
уснулу сенку на пут,
тражим те, у свилама неба.

Драгана Керановић

ПОВРАТАК (ОДЛАЗАК)

Док грмљавина пролама се небом,
Не бој се, богови се наши боре,
Да украду наше душе,
Можда ће некад и да нас споје...

Можда ће кише трагове да сперу,
Снегови бели затрпаће сећања на нас,
Ал' доћи ће ветар у пролеће рано,
Развиће цветне путеве до нас,
Дивљих ћеш коња зачути кас,
Доћи ћу мила, тога јутра зором,
Цигани ће са мноштем певати у глас...

Калдрмом ће бука ићи све до неба,
Латице цвећа падаће на нас,
И тада ћеш душо, бити само моја,
Ни ратови пусти, ни заставе ратних боја,
Раставити неће нас...
Остаће само у пољу заорана земља.

Љиљана Терентић

ЖЕЉА И СНОВИ

Када месец срму проспе у снове ми драги стиже,
па саткана сва од звезда постаје нам тад' постеља,
с првим зраком златног сунца из постеље он се
диже,
па излази из свих снова и постаје само жеља.

Само у сан кад ми дође љубим лице насмејано,
у јави се тужна увек стално дружим са сузама,
зато увек у сан нови упловићу полагаано,
вољени ће опет доћи да не будем ноћас сама.

Ја не читам своје песме, у сновима песме певам,
а он не зна да је њему посвећена свака рима,
ритам срцу песма ствара у заносу док га сневам,
па га зато у сновима и у сваком стиху има.

Сад пркоси јава санку да од жеље пусте свенем
и да чежња неизмерна претвори ме сву у сенку,
једва чекам сан да дође, у загрљај да му кренем,
да ме воли неизмерно као што је Лаза Ленку.

У вртлогу сновиђења он је златна сламка спаса,
снови кажу судба једном укрстиће нама путе,
кад га видим знам остаћу и без даха и без гласа,
нек пољупци све тад' кажу, вреле усне нека ћуте.

Сан ме зове да се вратим, у сновима јаве нема,
том позиву немом, слатком увек ћу се одазвати,
ако јава све испуни што ми луди санак спрема,
тренутке ћу среће праве све међ' звезде нанизати.

Звездана Громовић

ЉУБАВ
(НЕСЛОБОДЕ)

Из бившег цвета и чистине,
из потрошене илузије,
из ветра из снова
нову реч ко љубав тражим.
Избегнем, заборавим
утрошено знање и пад,
пораз и глад пропуштених погледа,
нови се броје сумраку у инат,
разумом постоје као нови дан.

Тако је тешко док обнавља се
наших руку дело,
отиснут траг у животу белом
и преломљено ново стабло,
и руже трн поново у срце,
кад год се важно истакне
наше женско јато,
и буде разрушено опет,
и опет се сабере, из чисте
оне сирове снаге љубави,

изгорело дно новом ватром
оставља срце да гори новим трагом.

Новом снагом и после отпора
и после затвора, зна како да осваја
та непрегледна поља мака,
загрљаје и опстанка,
једнако ретких и драгих,
као и ова песма о љубави што зна,
како да отхрани
све оне вековне неслободе.

Зоран Грумић

НЕОПИСИВА ЉУБАВ

Може ли се наша љубав описати
Када затрепери као звијезда сјајна
Када се пожели своме небу дати
А да ли се дала то остаје тајна

Рада Ђошан Китић

Ово што дајемо, што нам душе грије,
никада се ничим неће избрисати.
Јаче него јуче, од сутра слабије,
може ли се наша љубав описати?

Нека живи вјечно и подстиче људе,
јер она је наша најљепша колајна.
Оним што читају путоказ да буде
када затрепери као звијезда сјајна.

Чарима живота васцијеломе свијету,
увјерен сам да ће јаче засијати,
распјеваће ноту љубавном дуету
када се пожели своме небу дати.

У звјезданом роју ће се издвајати
вазнесењем наша љубавна колајна,
зажеливши вјечно небу се давати,
а да ли се дала, то остаје тајна.

Александар Деспотовић

ПЕСМОМ ТЕ ЉУБИМ

И кад ти кажем да те волим,
Не веруј,
Више је од тога,
Ја само себе у себи молим,
Чувај је,
Она је дар од Бога.

Очима мисли кад ми читаш,
Засијаш,
Цвет у коси понесеш,
Пољупцем душу испиташ,
Развијаш,
Крилима небу да узнесеш.

У крошњи липе се будиш,
Мирисом,
Полена чула откријеш,
Песника у мени излудиш,
Лаписом,
Срцу бол чежњињиви убијеш.

Војске царске да шаљу на ме,
Не дам,
Ни сузу ока жива,
Свилене косе прамен,
Док гледам,
И будан ја те снивам.

И дани кад буду одбројани,
Спокоја,
Срцу кад дођу стати,
Љубављу једина не стани,
Заувек моја,
Ни тад те никоме нећу дати.

Свјетлана Пушац Радуљ

ПОЖЕЛИ МЕ

Пожели ме
и ја ћу доћи.
Кад пјесма
славуја умре
а тишина
постане тијесна.

Пожели ме
и ја ћу сигурно доћи.
Допусти да будем
твоја расцвјетала ружа
и владарка душе твоје.

Кад море
запљусне стијену
а мјесец позлати воду,
пожели ме и ја ћу доћи.

Милош Белоица

ЧИЈА СИ ДРАГА?

Чија си драга, што с прозора шаљеш сигнал мом срцу:
Ко љуби те усне, медом преливене?
Да ли сањаш неког или можда чекаш, мене?

Да ли неко други сања, русе косе твоје,
И грешне пољупце? Што свакоме не стоје.
Да ли милују твоје руке нечије румено лице
Или самоћа спава у наручју, чедне лепотице?

Да ли неко твом срцу јастук грије
Или дрхти као усред зиме, најхладније?
Јеси ли туђа, или желиш бити луче моје?
Реци драга! Можда времена премало је.

Чујеш ли мој глас, што те зове драга
Под ведрим небом, и љубав сије 2
Да јутро роди се, ту преко прага
И сунцем мене, напокон огрије.

Бождар Пешев

НОЋ КАДА СУ ПЛАКАЛЕ ЗВЕЗДЕ

Те вечери сијале су звезде.
Била је тамна ноћ без Месеца.
Прозирна. Летња.
Седели смо и читали не погледавши се.
Ни уздах да се отме. Само тишина и наши
празни погледи што зуре у даљину.

Некада давно тражили бисмо звезду падалицу.
То беху дани љубави, жеља и страсти.
Погледали би се и пољубили.
И тада би само додири ткали бајку
између Земље, неба и нас.

А онда, ко зна како изгубисмо себе.
Као да су златне нити снова пукле, јер беху
сувише танке као потка на разбоју живота.
И уместо прекрасног ћилима остадоше разбацане
нити у пустињи нашег битисања.

Очи усахнуше, речи замреше.
Срце као жрвањ старе воденице
поче да меље у празно.

Да, и те вечери су падале звезде,
исто као и онда када смо се
први пут пољубили.
Не приметисмо их, јер оне бежу сузе
у ноћи нашег растанка.

Биљана Т. Петровић

АКО СЕ ЈОШ ЈЕДНОМ ВИДИМО

ако се још једном видимо
написаћу ти песму
и направићу од ње брод од папира
и пустићу га низ реку нека потоне
а ја ћу ти показати како се пише сан
и како речи немају значења
на неким местима

ако се још једном видимо
скинућу са себе костим детета
и написаћу ти песму
од које ћу да направим
брод од папира
“и бићемо на таласима
када се спусти ноћ
и започне олуја
и бићемо сами на таласима
и ветар ће да разноси
кишне капи и облаке
а ми ћемо и даље бити ту

ако се још једном видимо
склонићу ти са лица
тај прамен косе
који ти је разбарушио ветар
и заспаћемо под небом
и пробудићемо се у трави
и ветар ће да разноси
травке и облаке
и латице са процвалих крошњи
а ми ћемо бити и даље ту

ако се још једном видимо
глумићу пред тобом
да сам одрасла
и чекаћу те сваке вечери
на истом месту
испод уличне лампе
која расипа у ноћ жути сјај

биће тад пролеће и мај
и руже неће имати трње
и на небу неће бити звезда
и сивих флека од облака

Предраг Ђуришић

СТАРИ ГРАД

Сенке падају на степеништа старог града
Лађе долазе и одлазе
Шушти море, прате га палме
Губим се у звуку преламања светлости

Можда ће доћи? Ту, низ степенице,
Кроз неку од капија иза високих зидова
Можда ће изаћи из мора косе светлуцаве и тешке
Доћи ће, од некуд ће сигурно доћи
Јутрос је обећала да хоће

Понео сам осмех, шкољку
Причу о првом јутру на обали
Понео сам себе, само за њу
Да ли ће обући ону хаљину
Та јој најлепше стоји, цвеће на цвету
Да ли ће понети поглед
Препун звезда сланих ноћи:
Да ли је бар једну мени чувала 2

Мислим да је видим, далеко је
Осећам да је ту, да је близу
Не види се јасно у гомили великих шешира
У потоцима људи што теку ка плажи
На овој мојој стени има места за њу, таман за њу
Са ње ћемо гледати таласе, оне дуге улице
И Сунце, које полако напушта пејзаж

Седим на стени белој од месечине
Никог нема, нема ни ње
Можда је погрешила време, можда сам ја
Али не могу да је чекам више
И пркосим свему што спава
Месећ ћути, палме ћуте и ја ћутим
Јер она вечерас неће доћи

Опчињен сам Месецом
Пратим га, степеник по степеник
Сија у белини, као осмех, као коса као очи, као
душа
На врховима старог града влада мир
А ја ћу га разбити

Нека ме чују сведоци тишине
И сви они којих овде нема

Све нек пуца под урликом голим
Ма где била ја те волим

Мићо Тришић

ШТА ЈЕ ЉУБАВ

Љубав јесте нит танана,
што се око тела вије.
Па нам трнце узнемири,
и по лицу румен проспе.

Љубав јесте нит танана ,
што у наше тело уђе ,
па кроз наше вене струји ,
срцу нашем ритам даје.

Љубав јесте сила горда ,
што зјенице наше шири.
Пред љепотом створа тога
сав се човек узнемири.

Љубав јесте стање свијести,
кад разума више нема.
Све се до тад заборавља,
само срце љубав снева.

Љубав јесте стање чудно
кад занијечиш , кад заглувиш
ништа ниси спреман чути или рећи
до речи бајне -Ја те волим.

Љубав јесте круна свега,
што нас кроз тежак живот води.
Ништа на свијету драже нема,
кад се из љубави нови живот роди.

Свако људско биће машта,
да му љубав вјечно траје.
Док год живи у овом свијету,
да права љубав не престаје.

Миладин Дабетих

ЗАПИС ПРВЕ ЉУБАВИ

Кад све побели
Рука кроз косу ће проћи
Гледаћеш у цвет увели
Ил' стари лампион у ноћи
А те ноћи што долазе
Постаће свемир у бескрају
Дани који одлазе
Малене трешње у мају
Сваку ћеш бору урезати
Погледом у бели зид
За рукав сећање потегнути
Да ти разбистри вид
Јер тешко је себи веровати
А животу још је и теже
Зато ћеш сочно опсовати
Као кад ти се пертла одвеже
И босоног се затрчати
У своја пурпурна сећања
Где ће те спремно чекати
Гомила старих писама
Што миришу на марципан

Једна фротир пижама
Отворен роман непрочитан
Коме су корице искрзане
К’о ревер старог капута
Странице концем увезане
Слова по њима просута
И само се једна реч издваја
Која ти осмех навлачи
У љубав све се претвара
Ати све јачи и јачи
Јер запис прве љубави
Па нека ти је и сто лета
Још котрља ветар лепршави
По рубу животног рулета

Јована Бабанић

НЕГДЕ ИЗМЕЂУ

Навукао си облаке на прозор
и пољубио дубоко
негде између две мисли
негде између два свитања
негде испод срца.

Киша је прогутала време
утонуо си нечујно
негде између мојих бедара
негде између мојих сумњи
негде испод јастука.

Загрцнуло се јутро
тражила сам те неуморно
негде између тешких капака
негде између грумења соли
негде испод ћутања.

Биљана Добриловић

ТАДА ЋУ...

Ако ме се понекад сјетиш
И ако ти мисли расплине чежња
За оним тренуцима ћутања у двоје
И бројања звијезда унедоглед
Тада ћу мислити на тебе.

Ако се понекад сјетиш
Када смо заједно планирали одласке
На нека нама чаробна мјеста

А никад нисмо отишли
Да уживамо тамо у тишини
Тада ћу бити тамо и мислити.

Ако се понекад сјетиш
Тренутака када смо бодрили једно друго
Да заједно можемо да остваримо снове
Само је вријеме радило против нас
А снови су тек почели да се остварују
Тада ћу бити то вријеме.

Ако се понекад сјетиш
Немој се јавити, јер смо планирали
Да мислимо једно на друго:
И држимо рукеи нипошто их не пуштамо
Немој се јавити, јер ћу помислити да ти је стало
Иако си отишао.
Тада ћу бити прошлост.

Миленко А. Поповић

СЈЕТИ СЕ

сјети се оне ноћи
кад звијезде су хтјеле
кроз прозор нам доћи
а наши обриси на стаклу
их звали ...хтјели њима у сусрет поћи
нека музика је лагано
лагано свирала
трпези.....теби и мени...
битно да си снивала
док си ме њежно дирала
руке ти плеле статуу од сна
сјети се...
опијен
те зашущках и у кревет пођох
убрзо затим и ти дође

сјети се...
окован снијегом призор ми свјеж
ужарена крв буди ме из сна још
а и теби осјећај није стран
на данашњи дан...

само се сјети....
музика док свирала је
плела си статуе од дјевојачког сна
музика док свирала је хвала
опијеност те привуче мирису
дуњо жељена
на данашњи дан...

Тања Милутиновић

ВОЛИ МЕ I

Воли ме
Између две неверице
Између две спознаје
И два питања
На тремеђи без одговора
Без потреба
И значења
Воли ме
Као да никада нисам постојала
Пре него што ме направиш
Воли ме
Пре света који надире
Пре Узми и Купи
Пре Богова
Пре него
Што потегнеш речи
И похабаш дланове
Пре но што потрошиш све у себи
И сљуштиш се до костију
До голог бола
До ничега

До Сада
Ти ме воли
Другачије не може.

ВОЛИ МЕ II

Воли ме
Сада
На међи два мрака
На оштрој светлој линији
Између збивања
И историје
Између честица
И светости
Далеко од могућег
Са границе свега
У забораву
И незнању
Као младунче
Семе јавора
Крилато
Живо
Непробуђено

Као да сањаш
Где ћеш пасти
Ти раскрили дланове
И пусти их са мном

ВОЛИ МЕ III

Наравно
Долазиш ниоткуда
Непрогоњен и чист
Прозрачан
Невин попут стакла
Безгласан и сам
Без иједног претка
Попут ветра
Без потомака
Савршен и сам
И ако су те кидали
Негде
Некада
И ако су те крунили
Они
Тамо
Бићеш храна и вода
Со и хлеб
Бићеш од елемената
Један и цео.

Слободан Васић

ЛИНИЈА ЖИВОТА

Пружаш ми руку
на данашњи дан,
узимам је,
врло стварну,
ту чудесну моћ.

Гледам ти длан,
линију живота,
личи на ток реке,
тражим јој исходиште,
упознајем тебе.

Све је прорицање,
дубина и пут линије,
прича без речи,
неписана правила,
веровање, исход.

Читам линију,
сигурна си у себе,
с мноштво препрека,

савлађујеш све,
победоносно.

Длан ти је топао
гори од мог погледа,
од енергије живота
и ја сам угрожен,
може и да опече.

Пустићу ти длан,
нек се одмори
линија и моје око,
руку ћу ставити мало
око твог врата.

Знам, то волиш.
да те волим,
да уживаш
у ситним детаљима,
линије живота.

Соња Ранђеловић

ВЕЧЕ ЈЕДНЕ ГРАЦИЈЕ

Бливанче моје душе,
што те рука љубави за мене створи,
моје Сунце ускршње зоре,
где се то твоји валови ломе?

О, слатки терете распукле душе,
маслинова грана што се нада мном вијеш,
хоћеш ли у моје наручје пасти,
у руке немиловане и неиспијене?

Хоће ли кап меда са твојих усана,
шарени цвет бисерних латица додирнути,
а твој ледени поглед боје мора,
моје очи привући?

Окрени се, мој римски ратниче,
то хуче таласи младости,
иза камених кула Мисли,
тело божанствене грације се крије!

Мила Дракулић

ПОМЕРИ ПЛАНИНУ

Дај ми своју снагу
да померим ове планине између нас
да изместим невоље и посадим веру
да будемо ближе
да се гледамо лепше.

Дај ми своје лукавство
да откупим чаробну лампу
протрљам је и ослободим љубав
да замислим жељу
која се не сме рећи никоме.

Дај ми своје руке да полетим
испод облака где се одмарамо
изнад наших поља
да ми слобода милује лице
да најзад осетим спокој
и да не желим да заспим
Јер смо већи од највећих планина,
Јачи од удаљавања.

Милена Јанковић

АГАПИ

У грудима се осећа тежина,
од харвиних нота уморна.

Јесмо ли живели зелена биљко
у мору таласа, дубоко

Иако су дани били слепи,
био си мој велик агапи.

Бацио си поглед на године,
у моје најлепше стихове.

Варнице су необичне биле,
што у фиоци нису мени стале.

Миланка Лазић

НЕ ПЛАЧИ

Не плачи ноћас молим те

ионако је превише туге у соби овој.

Сједи поред мене само,
сједи и ћути као над
гробом.

Ја ионако нисам жива одавно
и то видиш пред собом
само је слика
која подсјећа на мене.
Очи су моје скоро
заувијек склопљене,
не виде плакање.
Не могу чути твоје кајање.
Не плачи
смрт није увијек страдање.
Одлазим горе
гдје су који ме воле.

Зорка Чордашевић

ПУСТИ МЕ

Пусти ме ове ноћи да будем срећна
да доживим радост ширу од мора,
приви се сав уз мене
као у страху и ћути.
Ћути док ја ћути твојом ћућњом.
Не гледај Уштап који нас прати.
ни плави Исток гдје руди зора.

Пусти ме да ове ноћи
изроним из црне самоће
док ти корпу пољубаца,
чуваних за ме
по моме тијелу просипаш.

Пољупцем врелим затвори ми уста
да ћути
док ми ти причаш својом ћућњом.

Пусти ме
да у овој стишаној
и озвјезданој ноћи

будемо срећни,
изрони из мога срца препуног тебе
и буди ноћас господар
мог тијела и Свемира.

У срце своје стави ме
нек мојим куца жилама.
Ћутимо ћутњом мојом
и твојом.
Прелијмо се једно у друго
као из дана ноћ,
судимо само
још ноћас срећни,
сутра ко зна куда
морамо поћ...

Марина Поповић

НАШ СУСРЕТ ТЕК ДОЛАЗИ

Наш сусрет тек долази

Бора испод твог лица
Уткана је у моју душу.
Корачам обалама
Гдје смо нераздвојни.

Наш сусрет тек долази.

Нестрпљивост ћути.
Трепере погледи и руке
У дубокој ноћи.

На прагу цркве, наше име звучи.

Улазим у тмину
Гдје ме сликаш као молитву.

Видим те у даљини
Како прилазиш
Као отац дјетету.

На обалама
Гдје смо нераздвојни
Наш сусрет
Тек долази.

Рада Ђошан Китић

ОПИЈЕНА

При самом удаху обузме ме језа,
топлина низ груди слије се, к'о рјека,
као титрај реса испод лишћа бреза,
омамљује мирис вољеног човјека.

Од полена цвјећа покошених трава,
врх пропланка кад се запаметне јека
од ружа вјетрова, подно свода плава,
још је љепши мирис вољеног човјека.

К'о кад мирно море такне зрачак Сунца,
док у праскозорје даје души лијека,
у мени се рађа врхунац врхунца
удишући мирис вољеног човјека.

На посљедњем путу, кад руком одмахнем,
нека буде задње што ћу да удахнем.

Миле Лисица

НЕДОСТАЈАЊЕ

О како ми сада недостаје
Неки једноставан дан
Јесењи

Да ми у костима зашуми река
И да на њој две патке плове
И да дуго
Дуго причају о љубави
Испод целог неба
Испод целог ребра

О како ми сада недостаје
Једне мале улице метар

Да ме у зглобу јутра
Бели лептир у њој учи молитву
Да ми корен и цвет
Никад не изгубе
Наду и љубав

О како ми сада недостаје

Да ме под кожом разлисташ

Као буквар

Дете

У првом основне

Јеленко Ивановић

ЗВОНЦЕ

Одрастали и вољели
Као птице и лугари,
Славуји су одлетјели
Постали смо ми другари.

Да сјећају на давну идилу
На прољеће једно у априлу,
Сунчеве смо упијали зраке
И по небу пратили облаке.

Имала си свилену хаљину
Ја читао Ану Карењину,
Црвену сам заволио боју
И са Вронским пао у двобоју.

Стада су нам мијењала пропланке
И кратила све наше стајанке,
Босоноги трчећи за малом
Инсекте смо разгонили травом.

Светлица је небом запарала

На растанку киша прокапала,
Да сапере једно врјеме лијепо
Или ја то само вољех слијепо.

Звонце твоје у кошмару града
К'о да чујем и у себи надам,
Да ћу да те љубим као досад нико
Ил', по други пут, да умрем стихом.

Жељко Кнежевић

БУЂЕЊЕ

Будиш се,
чекам да отвориш око,
онемео,
тражим твој поглед,
да се у њему сасвим утопим,
и без остатка растворим:
чекам да нестанем.

Твој лик чувам у оку,
у погледу си,
као јагње у скоку,
док сија и светли,
пун месец у потоку:
чекам да престанем.

Мирише шума плавом косом,
и птице певају твојим гласом,
још само да запалим ватру
у твојој оку и у твојој погледу
па да горим, да изгорим
у погледу, док певам:
чекам да постанем.

Дара Радојевић

ДАНИ НИСУ НИШТА

Ово нећеш читати,
знаш да небо ништа не заборавља
дани нису ништа за вечност,
раздвојеност није никаква препрека мислима,
немање није немање...

Као што наши драги,
зашли за брег овоземаљског,
израњају из светлости успомена,
тако раздвојени израњају из светлости
бестелесног и безгласног додира у чистоти
поднебесној,
лишеној људске сујете,
старачке нервозе и повремене празнине
која не приличи великим љубавима...

Сад бирам наше дане
као божићне бомбоне из „кумове сламе“.

Бирам, нисам нестрпљива.
Шарени се звездано небо тобом.
Не отимам те,
нико нема тапије од звезда.

АЛМАНАХ ЉУБАВИ II

Од најстаријих и најизразитијих форми човековог певања, без сумње, љубавно песништво слови као врхунац лирике. Није пресмело рећи: без осећања радости, лепоте, заноса, чежње и туге, најсложенијег и најличнијег осећања, уметност би осиромашила, можда престало њено постојање. Као што није ризик приметити: одузме ли се љубав језичкој уметности, љубав није ништа друго до физиолошка потреба. Ипак је танка линија између љубавне поезије и осталих лирских облика.

Сравњени са правим уметницима речи, ауторима поређаним у *Алманаху љубави II* не може се порећи осећање и песничка снага. Различитих психологија и образовања, заједничари у вери да љубав свему претходи, они су дали песничке редове вредне поновног читања, неке непоновљиве стихове као што је непоновљива љубав, у више прилика, песничке слике које као сунце обасјавају песмарицу. Уметничког хабитуса, вреле маште, који су прескочили да напишу прву песму, по изузетку са књижевним именом, ствараоци су поклонили своме делу најлепше мисли и најлепша осећања. Нису од уметника чије је дело у средишту струјања савремене књижевне мисли, али се не може оспорити стилска вичност и степен модерности, оно што се квалификује као постмодернистичка вокација; јамачно, на окупу су љубитељи лепоте сразмерно препознатљивог разреда и

талента, приврженици творења које даје право на властиту егзистенцију.

Склад мисли и израза, стих очишћен од ванлитерарних примеса, неоптерећен сувишностима које одузимају од аутономности, опште говорећи, прикладност, остављају поетски утисак, изазивају ведрину у читаоцевој души, растерећују тугу.

Трагична мистерија живота и бол у већој мери побуђују на стварање него смирено осећање среће и спокојства (оно што, према друштвеним мерилима, захтева активно преобликовање стварности у смислу одстрањења њених противречности). Зар песници од Хомера и Вергилија до данашњих нису указивали на свакидашњицу недарежљиву за човекову срећу, на социјалне противречности и невоље. – Тек, много мање је љубави на свету него у литератури. И песник вели: „Зар таква лепота стварно постоји / или је то само у песми стих / сретох досад много осмеха / али ниједан као са усана тих // Срце трепери, тихо, попут звона / ветар плеше по њеној коси / безбрижна, снена смеши се она / ни не слуги радост коју ми носи“ (Дубравко Жарко, „Љубавна песма“).

У визији поета окупљених око најважније и најкњижевније речи, која се протеже на читав свет, флору и фауну, љубав је покретач без којег нема живота, она која одржава опстанак људске врсте. Својом лепотом, нечим пријатним и драгим нашем срцу, љубав даје животу топлину и миље; тајновита и видљива као звезда, непоновљива, иако се као психосоцијални феномен вечно понавља, она оличава све оно што се воли, саме ње достојно.

Константа и темељна рефлексивна у виђењу и доживљавању писаца развијеног осећања према лепој речи, платонска, чиста, каква се познаје само из романа или код наших романтичара, као: чежња, патња, стрепња, нада, немир, али и зденац сласти и среће, давање себе другоме – она опомиње: рођени смо једни за друге, да будемо добри, ведри и племенити.

Љубав даје, а не тражи ништа до љубав, индиректно читамо у песмарици; уистину, везивањем за оно што је ње вредно, добија се двоструко. У чему и јесте чудо љубави. Жеља за спајањем и идентификовањем је слична глади – никад утољена. На концу, човек је створен божјом љубављу.

Не буди згорег поменуто, условна, парцијална љубав (у коју нисмо ништа унели) доживљава се као нељубав, одвећ грубо да би се волело. Једна од таквих, љубомора, окива као челичним обручем, слепи и сужава свест, узрокује страдања и патње; болно осећање које уништава љубав. Али, признајемо, без које (љубоморе) љубав не може да опстане у својој снази и жестини.

Поезија је глас срца, синонима љубави, сентимента и слутње. Сваки песник у својој песми-књизи изражава топле откуцаје свога срца. Испевани пуним плућима, неким тајним откуцајима срца, његови стихови изражавају задовољство, сажичу срце оне коју имају као вољену особу. Срце које није од туђе ватре и сламе, пробија свом жаоком вољено срце.

Као што сведоче стихови наших аутора – и душа божја је песникове кућа. Рађање љубави у људској души је нешто најлепше, највеличанственије. Не постоји већа срећа од задовољства љубави, нити већа несрећа од не-

узвраћене љубави. Писати значи показивати своју душу, казати својој души: „уздахни“.

Љубав није сведена на полни нагон, на чулна осећања између жене и мушкарца; али у песниковој оптици прижељкивања је телесна љубав („оно што је једино добро у љубави“). Принуђени смо рећи, не љубав зарад телесних наслада, већ ради апостолске речи: „Не забрањујте се једни другом“, ради речи самог господара Бога: „Будите плодни и множите се“.

Хвала Богу, песник не прави од читаоца свеца, чистог бића које са женама нема грешног додира; не опција конзумента еротиком супротног пола. Допустимо ли себи дигресију, њему, песнику, нису непознате Кјеркегорове речи: „Кад се двоје заљубе и почну да се осећају да су створени једно за друго, онда је време да се растану, јер ако би продужили заједно, све би изгубили, а ништа не би добили.“

Или, авај, реченица Св. Исака Сирина: „Ако си приморан да разговараш са женама, окрени лице да их не гледаш и тако са њима беседи. А од монахиња, од сусрета и разговора са њима и од гледања у њихових лица се уклањај као од огња и мреже ђавола, да у срцу твојем не угасне љубав према Богу и да не оскрнавиш срце својим глибом страсти (...) Клони се блискости са својима, да срце твоје не би охладнело у љубави према Богу.“

Као нико, песник осећа чари женске лепоте.

Као неумрла душа, љубав спаја супротности; природно, одвајкада је жена за мушкарца, а мушкарац за жену најпривлачнија снага. Осећање између различитих полова, оно где „душа обавија тело“ („Бог је тело

удесио према души“), уздигнуто је на највиши степен. Око 90% песничких стихова и рима обиграва око жене, пречисте невесте, лепоте вишега реда. Опоменимо се: „Нема на свету довољно љубави да би се она расипала на иког другог осим на људска бића.“ Само се према женском бићу гаје благонаклона осећања која су заложена у људској природи.

Најбоље је да пустимо песника *Vatpe* и *ништа*, песника прејакe речи, речи која убија. Он се исповеда: „Та жена није била тек љубавница. Она је била прва и основна потреба мог духа. Она је била и моја духовна заштита и заклон. Она је била за мене заштитни омотач од метафизичке студени. Без ње ја сам потпуно и директно изложен космичкој бесмислици и ноћи. Моја усамљеност је сада апсолутна“ (Бранко Миљковић у писму Петру Цацићу, непосредно пред самоубиства). На крају, наш песник је слободан да изрази непорециво лепим стиховима:

Душом си ме огрнула, свој живот сам ти на отвореном длану дао
На језик ми ћирилицу ставила, на бол се ниси осврнула
Мало је рећи хвала, за све што си са мном жалила
За све што си са мном славила, за свако устајање када би пао
Душом си ме огрнула, на језик си ми ћирилицу ставила

Да част к'о слово сричем, сунцем си ми око обојила
Нахранила ме небом и поносом, научила ме да ћутим и вичем
Мене си кишом подојила, по трњу газила ногом босом
Слободу ми уплела с' косом, за мене си комад неба одвојила
Да част к'о слово сричем, нахранила ме хлебом и поносом

За пут си ми испеглала крила, поклонила ми ветар и једра своја
Док си чекала и док си испраћала, благослов ми у поставу ушила
Највећа моја, опрости ми за све што јесам и нисам ти дао

(Рената С. Цветков “Највећа моја”)

Лелујава и неодређена, невидљива, тим још лепша, љубав је језгро и квасац стваралачког процеса и хтења наших поета. Осећање манифестовано у разнобојним преливима и облицима, у нијансама свога квалитета и интегритета, ослон на традицију љубавног песништва и други стилски модалитети, досежу завидан естетички дomet. Контаминација предметности, симплификација и кондензација, неки неухватљив агрегат, атрибура песников проседе; између песника и мотива не стоји зев, избегнуте су празнине и излишна понављања.

Не занемарујући испробана правила, ослобођен сувишног лирског патоса, песник пева мирно, без песничке грознице, стрпљиво и доследно, до пуне естетске узбудљивости; чини метрички коректно, дизањем и спуштањем паузе, природно, као што киша ромиња. У стању узбуђења, дајући све од себе, не без неке чедности и стидљивости, он ствара стих из којег избија млаз праве поезије.

И кад реч не одјекне, не кресне рима једна од друге, не осети сев, пева се сопственим гласом; стих наиђе на читаочево допадање; ни помисао на узалудно трошење сопственог грла, негда се говорило, вођења пера по хартији.

Нема лепоте која је свакоме лепа. Мерено, дакле, аршином елитног укуса, не налазимо оскудицу емоција

и имагинације, крах склада и вредносних предиката, уске хоризонте визије, похабане клишее, угледања на друге.

Па ипак – казано без насилног изналажења туђих мана, икаквог рушилачког нагона, напротив с извесним симпатијама – недистанцираност од традиционалних конвенција и „добрих обичаја“, лексичка афектација, нераспоређени тонови светлости и сенки, исувише боје и светлости, форсирање риме, хотимично намештање и навлачење, слаби ритам, квари хармонију и изразитост слике. Многоречивост, склоност опширном представљању, умножавање, нека суздржљивост на граници тоpline, стил без енергије живота, ехо једног тона – није ништа друго до испадање из ритма поезије, песнички раскорак. Исцеђене из налив пера, из којих осећање изветри као мирис цвета који се брзо сасуши, песничке јединице су – продужимо ли сликовитим изразом – налик зимском сунцу које даје светлости, али не и топлину.

Самим тим што је написана, песма има властити карактер и израз. Артикулисан у изворној ситуацији, израз је посве зрео, колоритан, самосталан; сажет, збијен, херметичан, прилагођен времену и приликама, он местимице захтева извештан читалачки труд. Чисто емоционалне природе, језик је звучан, прожет покретима и ударима срца; можда се може говорити о малој ризници звука и смисла. Речи нису нанизане механички једна на другу, без сјаја, које не творе смисао; нити је рима искључив стилски маркер.

Свакако да квалитет стихова варира од наслова до наслова. Уколико, пак, сажмемо, општи утисак је позитиван. Вредности која захвата у непознато и плени,

положена у саму основицу нашег песништва, поезија
Српске читаонице улази у хоризонт обзирности српског
читаоца.

Михаил Петровић

САДРЖАЈ

Рената С. Цветков НАЈВЕЋА МОЈА	7
Дубравко ЖаркоЉУБАВНА ПЕСМА	8
Драгица Стојановић ЈЕФИМИНИЈА ИГЛА	9
Драгица Марковић МРТВА ДРАГА	11
Слободан Вујичић ОСТАНИ ТУ	14
Милорад Куљић АЛЕКСИНЕ ВИЛЕ	16
Драгица Грбић Драга ТИ СИ	18
Биљана Станисављевић КАД МОЈ МУЖ РАДИ ТРЕЋУ СМЕНУ	19
Биљана Станисављевић САКРИ МЕ	21
Горан Маринић У ТЕБИ, У МЕНИ	23
Мишо Баќрач ЈА И ДАНАС ПИШЕМ ЉУБАВНЕ ПЕСМЕ	25
Сава Илић КАД ЉУБАВ УТИХНЕ	27
Николај Ерѐмин гладиолусы	28
Николаи Јерјомин ГЛАДИОЛЕ	29
Марина Николић ИЗВОРИШТЕ	30
Ангелина Јовановић У ВЕЗИ ТЕБЕ?	32
Горан Сладић ЉУБИЦА	34
Слађана Милетић Вујић МИСЛИ КОЈЕ ПРОЈУРЕ	37
Радован Синђелић ЋИЛИБАР, СМАРАГД И СТАРИ БРЕСТ	38
Милана Гајовић СТАРОСТ	40
Небојша Драшковић ВАГА	41
Рапко Рале Белић ОСТАЛА СИ	43
Марија Јајић ЗАБОРАВ	44
Ранко Мићановић ЗА ТВОЈЕ РАНЕ ЉУБАВИ	45
Миријана Лончар ЉУБАВНА ПЕСМА	47
Анђелко Заблаћански (НЕ)ПОСТОЈАЊЕ	49
Гордана Илић СВИЛЕ НЕБА	50
Драгана Керановић ПОВРАТАК (ОДЛАЗАК)	52
Љиљана Терентић ЖЕЉА И СНОВИ	53
Звездана Громовић ЉУБАВ (НЕСЛЮБОДЕ)	55
Зоран Грумић НЕОПИСИВА ЉУБАВ	57

Александар Деспотовић ПЕСМОМ ТЕ ЉУБИМ	59
Свјетлана Пушац Радуљ ПОЖЕЛИ МЕ	61
Милош Белоица ЧИЈА СИ ДРАГА?	62
Божидар Пешев НОЋ КАДА СУ ПЛАКАЛЕ ЗВЕЗДЕ	63
Билана Т. Петровић АКО СЕ ЈОШ ЈЕДНОМ ВИДИМО	65
Предраг Ђуришић СТАРИ ГРАД	67
Мићо Тришић ШТА ЈЕ ЉУБАВ	69
Миладин Дагетић ЗАПИС ПРВЕ ЉУБАВИ.....	71
Јована Бабанић НЕГДЕ ИЗМЕЂУ	73
Билана Добриловић ТАДА ЋУ...	74
Миленко А. Поповић СЈЕТИ СЕ	76
Тања Милутиновић ВОЛИ МЕ I	78
ВОЛИ МЕ II	79
ВОЛИ МЕ III	80
Слободан Васић ЛИНИЈА ЖИВОТА	81
Соња Ранђеловић ВЕЧЕ ЈЕДНЕ ГРАЦИЈЕ	83
Мила Дракулић ПОМЕРИ ПЛАНИНУ	84
Милена Јанковић АГАПИ	85
Миланка Лазић НЕ ПЛАЧИ	86
Зорка Чордашевић ПУСТИ МЕ	87
Марина Поповић НАШ СУСРЕТ ТЕК ДОЛАЗИ	89
Рада Ђошан Китић ОПИЈЕНА	91
Миле Лисица НЕДОСТАЈАЊЕ	92
Јеленко Ивановић ЗВОНЦЕ	94
Желько Кнежевић БУЂЕЊЕ	96
Дара Радојевић ДАНИ НИСУ НИШТА	97
АЛМАНАХ ЉУБАВИ II	99

